

## Editor

### HERRIKO: ZER DUGU EGITEKO GURASOOK IKASTETXEETAN?

Gurasoak gara lehenengoak, zuzenbidez, gure seme-alabak heziteko eta haien balioak transmititzeko, eta profesionalak lagunza ematen digute gure seme-alabak hezten eta haien heziketa osatzeko kontzeptuak transmititzeko lanean.

Une honetan gero eta sarriago entzuten dugu hezkuntzaren kalitateari buruz hitz egiten, eta zenbait ikastetxetan urratsak egiten ari dira ildo horretan. Egoera horretan, ezinbestekoa da familien partehartza eskoletan, proiektu berean baikaude.

Gainera, gure seme-alabak ez daude bakarrik eskolan, beste haur batzuekin baizik, ikasle guztiak desberdinak dira eta haien arteko harremanek eragina dute haurrengan. Hori dela-eta, ardura digu jakiteak taldearen eta gelaren arteko harreman horiek nolakoak diren, taldearen eta tutorearen arteko harremanak eta ondoko gelarekiko harremanak, e.a. Eta ikastetxearekin ditugun harremanak nolakoak diren ikusten hasten gara, zein informazio heltsen zaigun, tutorearekin eta gainerako irakasleekin ditugun harremanak, ... Hori guzta oso garrantzitsua da gure seme-alabentzat, guretzat eta ikastetxearentzat.

Eta eskolaz kanpoko ekintzak antola ditzakegu, eta ikastetxearen jaia antolatzeko laguntza eman. Beharbada zalantzan jarriko dugu gehiago ezin egin ote dezakegun... Parte hartzeko beste toki bat dagoela deskubritzen dugu, eskola zuzentzen dute organo elkargokideak daudela, gure artean egin beharreko agiri batzuk daudela: ikastetxearen Hezkuntza Proietua, Barne Araubidea, Urteko Programazio Orokorra, Ikastetxearen Hezkuntza Proietua, Barneko Araubidea, Urteko Programazio Orokorra, ikastetxearen ekintzak zuzentzen dituztenak,

Eskola Kontseiluan onesten direnak eta gure ordezkarien partehartza dutenak... Zeren eta legeriak parte hartzeko toki bat eman baitigu ikasleen gurasooi ikastetxeen kudeaketan parte hartzeko Hezkuntza Erkidegokoak garen aldetik. Eta gurasoak talde gisa hartzen ditu, "Elkartea" gisa; hori oso garrantzitsua da guretzat, zeren eta bere kabuz dabilenak bere burua ordezkatzeten baitu, eta Elkarrearen bidez ikasle guztien alde egiten dugu lan. Eta Elkarrean talde lanetik eta gogoetatik ekimenak eta jarduerak proposatzen baititugu, ondoren erabakiak hartzen diren tokietan agertarazteko. Eta pixkanaka-pixkanaka geure jokamoldoa islatzen dugu ikastetxean, eta suertatzen diren beharri zehatzei erantzuna ematen ari gara.

Herriko elkarrean berriki egin du "Kulturen arteko topaketak eta inmigrazioa. Eskolako errealitatea eta familien ikuspegia" jardunaldia eta atera diren ondorioen artean, gurasoen elkarrean familiek duten implikazioa handitzeko beharra nabarmendu da, heldu berri diren familiena ere bai, eta elkarre horien bidez, ikastetxeen kudeaketan. Era berean, egiaztatzen ahal izanen dugunez, familiek zailtasunak dituzte parte hartzeko zuzendari taldeak eta irakasleek haien partehartza bultzatzeko koblentziendua izan ezean.

### CONCAPA: "FAMILIEN PARTEHARTZEA ESKOLETAN"

LODE eta LOGSE legeak onesteak ikuspegi berria eman zien ikastetxeetan ematen den hezkuntzari eta kudeaketari. Izen ere, aukera ematen diete ikasleen gurasoei ikastetxearen eginkizunetan parte hartzeko, modu zuzen eta demokratikoan.

Ikastetxeen kudeaketa organoan har dezakete parte, eskola kontseiluan hain zuzen, eta kontseilu horretan hezkuntza erkidegoa osatzen duten gainerakoen ordezkaritzat izaten da: irakasleak, ikasleak eta eskolako zuzendaritzat.

Nahiz eta egungo arauak ikastetxeen kudeaketan parte haritzeko aukera ematen dien gurasoei, eskola kontseiluetarako hauteskundeek argi erakusten dute familiek interes gutxi dutela eskolako zereginetan aritzeko.

Bitxia iruditzen zaigu orain azalduko duguna. Izen ere, eskola kontseilua lehenbiziko aldiz hautatzen denean,

eskolarra

gurasoen partehartzeak ehuneko oso altuak ditu, %50 inguru, eta kontseilua berritzeko ondoren egiten diren haueskundeetan ehuneko horrek behera egiten du nabarmen, eskolako gurasoen zentsuaren %10 baino ez.

Gogo falta bera erakusten dute gurasoek gurasoen elkarteen duten partaidetzari dagokionez ere, demokrazia hiltzean oso indar handia izan zuena hain zuzen. Gaur egunean gurasoen elkarre antzek zailtasunak dituzte hala ikastetxeak nola ikasle eta gurasoen prestakuntza hobetzeko lanetan parte hartzen prest dauden gurasoak aurkitzeko.

Zerk eragin du gaur egungo egoerara hiltzea? Zergatik ez dute parterik hartzen gurasoek eskolako egin-kizunetan?

Hainbat arrazoi dago gogo eza eragiteko edo area-gotzeo, baina motibaziorik eza modu erabakigarrian eragiten dutenak hauexek dira:

- Gurasoei eskoletan ematen zaien ordezkaritza urria.
- Ikastetxe anitzetan beldur dira familiek parte har dezaten eskolen funtzionamendua oztopa dezakelakoan.
- Gurasoen lan mota, egoera soziala, e.a. direla-eta, zailtasunak izaten dira eskolako zereginetan parte hartzen.

Begi-bistakoa denez, gurasoek ikastetxeetako eskola kontseiluetan duten ordezkaritza urriak ez du biderik ematen ikastetxearen jarduerak eraginkortasunez ikuskatzeko eta kontrolatzeko, eta hori dela-eta, ikastetxeetan duten partehartzea eragin gutxikoa dela iruditzen zaie gurasoei.

Gure elkartean afiliatu diren gurasoen elkarre federatuek adierazi dutenez, ikastetxe anitzek beldurra agertzen dute gurasoen elkarteen parte hartzen, eta horrek askotan gurasoen partehartzea murritzagoa izatea eragiten du, gatazka sor dezaketen pertsonek parte har ez dezaten. Errezelo handiegia dago gurasoekiko ikastetxe askotan ikastetxeen kudeaketan laguntza eraginkorra ematen duten pertsonak baino, balizko etsaitzat hartzen dira gurasoak. Ukaezina da, eta adibide argiak daude, gurasoek beren burua hezkuntza erkidegoko kidetzat hartzen dutenean, ikastetxeen duten partehartzea nabarmen handitzen dela. Ildo horretatik, ikastetxeetako irakasle eta zuzendaritzen jokamoldea hobetu behar da, familiak erakartzeko eta

ikastetxearen ekintzetan duten partehartzea indartzeko.

Gurasoen egungo lan egoera eta egoera soziala oso oztopo handia da gurasoek elkarteen zein Eskola Kontseiluetan parte hartzen. Izan ere, lanaldi luzeak dituzte eta biek lan egin behar izaten dute egoera ekonomiko onari eusteko. Lanari buruzko egungo legeek ez dute ezarri ordaindutako baimenik eskola kontseiluen bileretara joateko, eta hori diskriminazio argia da hezkuntza erkidegoko gainerako kideekiko.

Gogorazi behar dugu ere guraso anitzek ez duela bere gain hartzen seme-alabak heztek erantzukizuna, ikastetxeari uzten dio ardura hori. Izan ere, seme-alabak egoki irizten dioten ikastetxeen matrikulatu baino ez dute egin nahi, kasu gehienetan etxetik edo lanetik hurbilen dagoen ikastetxea izan ohi da. Familia anitzek balio gutxi ematen die seme-alaben heziketari, ez dute parterik hartzen eta ez dute ulertu nahi seme-alaben heziketan parte hartu behar dutela, are gutxiagoa ikastetxeen kudeaketan.

Komentatu ditugun hiru gai horien inguruko gogoeta egin beharko genuke eta familiek ikastetxeetan duten partehartzea handitzen lagundi.

Zer hobetu behar dugu?

Gure ustetan, egin beharreko jarduerak argiak dira:

- Gurasoek eskola kontseiluetan duten partehartzearen ehunekoa igotzea.
- Lan legeria aldaraztea, gurasoek ikastetxeen kudeaketan duten partehartzea errazteko.
- Ikastetxeek funtzionatzeko duten ohiturak aldaraztea, gurasoen elkarteen lana oztopatzeko eta kudeaketan duten partehartzea gutxiesteko joera dutenak hain zuzen.
- Gurasoen prestakuntza hobetza haien seme-alabak heztek eta partehartze aktiboa izateko ardura beren gain har dezaten.

Elkarlea osatzen dugunok planteatu diren gaiak apirlean eginen diren Eskola Kontseiluaren IV. Jardunaldietan eztaba idatzea espero dugu, baita gurasoek eskolen kudeaketan duten partehartzea hobetzeko neurri eraginkorrak hartzea ere.



## ZANGOTZAKO "LUIS GIL" IKASTETXEAREN ONOMASTIKA

Herriko antzinako zezen plaza bat eraitsi behar izan zen ikastetxea bertan kokatzeko. Zezen plazako harriak eskolako paretak egiteko erabili ziren. XIX. Mendearen amaiera aldean gertatu zen hori eta HAURREN NAZIO ESKOLA MAILAKATUAK izendapena eman zitzaion.

Garai hartan eta XX mendeko 70eko hamarkadara arte Karitatearen Ahizpekin zuzentzen zuten Sortzez Garbia ikastetxeen ikasten zuten Zangotzako neskek dohainik. Irakaskuntza bereizketa egiten zen aldi hartan: neskek alde batean eta mutilak bertzean. Zangotzako neskek dohainik ikasten zuten lehen hezkuntzan eta etorkizunean ere hala izatea bermatzen zuen Fermina Ripalda Fundazioak. Ospe handiko zangotzar horrek fundazio horri eman zion haren ondarearen zati handi bat, Karitatearen Ahizpekin herriko nesken heziketa eman zeza-ten, errana dudan bezala.

Zangotzako haurrek, aldi hartan mezenazgorik ez zutenek, eskolaurre laburra hasi zuten, Karitatearen Ahizpekin horiek ere, baina Zaharren Egoitza-Ospitalekoak. Ondoren, eta haur guztiek ikasteko aukera izan zezaten eta gaur egun deritzogun Lehen Hezkuntza Publikoa izan zezaten, HAURREN NAZIO ESKOLA MAILAKATUAK eraiki zuten Udalak eta Estatuak, gaur egun "LUIS GIL" Herri Ikastetxearen sorerra hain zuzen.

Historia sakon aztertzeko asmorik izan gabe, XIX. Mendaren amaiera aldean elizaren irakaskuntzaren titulatasuna estatuaren eskura igarotzen hasi zen apurka-apurka. Eta estatua izango da nahitaezko eta doako irakaskuntza ezarri zuten herri guzietan. Gaur egun, zorionez, halaxe da.

1890etik 1974ra bi ataripek lotzen zituzten bi hegaleko erakin sotila zen. Bi garaiera eta saikuntzak egiteko bi soro txiki zituen, "Ligones" eta "Chaparro" etxeekin mugan. Iparrean, Zezen Plaza, hegoan "Iturria" soroa eta sartaldean Aragoi ibaia. Hegaletan baten gelak zeuden, hasieran bi eta azkenean bost. Bertzea, maisu-maistren etxebizitzak.

Ikastetxearen titulatasuna maisu baten izenari zor zaio, LUIS GILI. Lehenbiziko urteetako maisu bat izan zen; Aragoiko maisu eredugarria, hezkuntza-mailan zein giza mailan. Zangotzarren bi belaunaldiekin egin zuen bat XIX. Mendeko azken urteetan 1934. urtean erretiroa hartu zuen arte. Erretiroa hartu zuenean eta 1934. urtean hil zenean ormenaldi publikoa egin zitzaion. Haren izena jar-

tzea Irakasleen Klaustroak proposatu zuen eta hala gogorarazi zuen Udalak 1951ean.

Garai hartan guztia txiki eta zahar gelditu zen. 1970eko Hezkuntzaren Lege Nagusia ezarri zenean, MUTIL zein NESKEN Nazio Eskolak Herri Eskola Misto bihurtu ziren eta horietako anitz eskualdeko eskolak dira, "Luis Gil" eskolarrekin gertatu zen bezala. Irakaskuntzari tradizioz lotuta izan diren Fundazio Erliejosoak herri esko-la mistoen esku uzten ari dira irakaskuntzaren ardura, baina gero eta azkarrago; hori ere Zangotzan gertatu da. Horrentzat guztientzat, eraikin berriak behar dira, eraikin handiagoak eta irakaskuntzari baliabide eta metodo garrantzitsuak ematen dituen Hezkuntzari buruzko Lege Berriaren ezaugarrietara egokitua. Hori dela-eta, Zangotzak ere ikastetxe berri baten premia du.

Nafarroako irakaskuntza, oraindik ere, estatuarena da, baina Foru Araubideak Hezkuntza Ministerioaren eta Aldundiarekin hitzarmena egiteko aukera ematen du. Eta hitzarmen horren arabera, ikastetxe berria eraikitzeko kon-

promisoa hartu zen. Antzinako eraikina eraitsi, eta orubea bost aldiz handiagoa eginez hegoaldean zeuden soroak Udalari erosita, gaur eguneko eraikina egin zen. Eraikin modernoa eta funtzionala da; 24 gela ditu eta garai hartako 40 modulurekin, 960 ikastetxeen tokia dago. Gainera, administrazioak eraikinari atxikita, jantokia, eskolazainaren etxea eta berdegune eta zuhaitz askoko aldeak ditu.

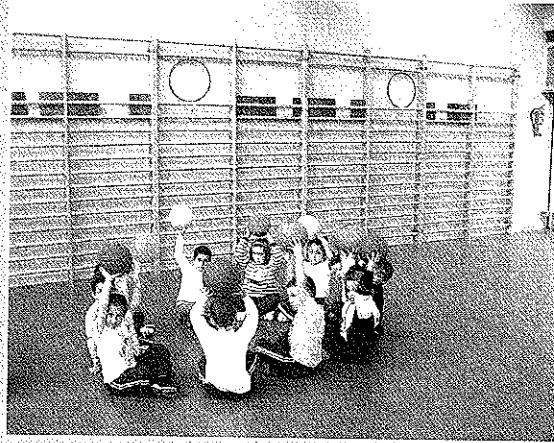
Ondoren honakoak egin ziren: pilotaleku estalia, gimnasioa, haur parkea, e.a.

Eskola eginda, zezen plaza eramangarria jaiei tarako jartzen zen eskola inguruetan, baina azkenean harresitik kanpora aldatu zen leku eta obra egin zen, eta nolabaiteko nostalgia utzi du zenbaitengana.

Eraikin berria 1977ko irailean inauguratu zuten orduko Aldundiko Presidenteordeak, Hezkuntza eta Zientzia Ministerioaren Eskuordea zen Enrique Gargallo jaunak eta ikastetxeko zuzendariaren zerbitzari batek eta Zangotzako Alkateak.

1990ean hezkuntza eskumenak eskuratu zituen Nafarroak eta, beraz, Nafarroako Gobernuaren hezkuntza sareko haur eta lehen hezkuntzako herri ikastetxea da, zorionez.

Orain eraikin berriaren 25. urteurrena ospatzen dugu (1977-2002), eta "Luis Gil" ikastetxearen onomastika aztertzen ari garen honetan, ezin agurtu eskerrak eman gabe. "LUIS GIL" ikastetxea nire laguna da, zangotzar guztien laguna den bezala. Sakon ezagutu dut ikastetxea. Ikerla hartzu ninduen, 1945-46 ikasturteko promozioan,



**Zangotzako "Luis Gil" Ikastetxearen onomastika**



Bost urtez izan nintzen ikasle. Sarbidea, Batxilergoa eta irakasle ikasketak egin nituen bertako maisu batzuekin. Maisu haiek bere kabuz ematen ziguten prestakuntza, eskolaz kanpoko akademia gisa, zeren eta garai guztietan maisu sariatu eta prestakuntza handiko maisuak izan ditu "Luis Gil" ikastetxeak. Gerra ondoko zangotzar askok laguntza eta ahalegin horiek onartzenten eta eskertzen ditugu. Izen ere, haiei esker eskolatik irteteen ikasten jarraitzeko modua izaten genuen. Urte batzuk geroago, 1963ko irailean, irakasleen klaustroan sartu nintzen eta bertako kide izan naiz, ohore handiz, 2000. urteko irailean erretiroa hartu nuen arte. Hori guztia dela-eta, nire eskerrona eta zoriona agertzen dizkizut zure urtebetetzean.

Luis Gil, maisu eredugarria, garai hartatik bizirik gau den ikasle ohi gutxik gozamenez gogoratzen duguna, beti ere zangotzarren memoria historikoan izango dena. Eta "LUIS GIL", haur eta lehen hezkuntzako eskualdeko ikastetxe publikoa,

### ZORIONAK!!

Javier Del Castillo Bandrés.

(Ikasle ohia eta maisu ohia)

era umezurtzek lehentasuna izanen dute.

1926ko abenduan Salestarren Erkidegoa hiri erdiko lokaletan kokatu zen.

### Salestarren Lanbide Heziketa.

Espaniako L.H. ez zen erakundeen egituraketan sartu berrogeiko hamarkadaren erdi aldera arte, noiz eta Salestarrek 60 urte baino gehiago zeramatuztenean lanbide heziketan, Italiako esperientzieta oinarritutako eske mekin, eta ia 20 urte Iruñean.

Hiriko gazteak ikasketan sartzeko, oro har, hautatze prozesua izan ohi da erdi mailako edo unibertsitateko ikasketak egin ditzaketen ikasleentzat. L.H., aldiz, gizarte maila apaleko jendearen zerbitzura izan da.

Iruñeko ikastetxean, beste toki batzuetan bezalaxe, L.H. hasieran barruko ikastetxea zen, ikasketa eta jarduera trinkoekin baterik eta bertzelako gaietarako astirik eman gabe. Urrutiko herrietako gazteei heziketaz jabetzeko erraztasunak ematea zen kontua.

### Nafarroako Lan Eskolak.

40ko hamarkadan Foru Aldundiaren eta Salestarren

## "SALESTARRAK" ESKOLA

### GURE HISTORIA.

#### Inaugurazioa

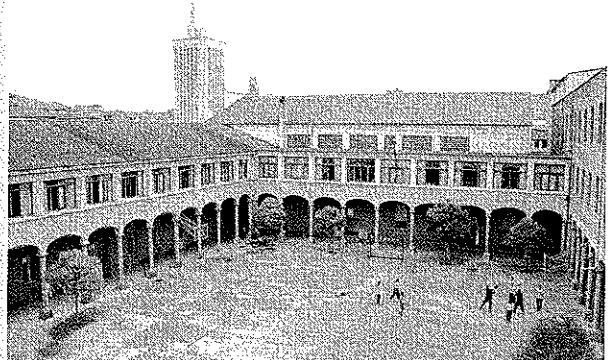
1927ko urtarrilean, Iruñeko Salestarren Lanbide Eskola inauguratu zen. Nafarroaren zerbitzuko Lanbide Heziketarako eskola bakarra da, herriko gazteak harzen ditu eta herri eskolak ematen dihardu gehienbat Antonio Arostegi jaunak zenbait plaza gordetzen ditu Aezkoa bailarako Aírbe eta Garraldako gazteentzat, baldin eta pobreak badira eta eskabidea egiten badute, herriko apaizen txostena jaso ondoren. Umezurtzek izango dute lehentasuna.

Ikastetxe berriko barnetegiaren zerbitzuari esker, hezketa Nafarroako zokorik ezkutueneñara ere helduko da.

Hasierako gastuak, Arostegi familiak emandako milioi pezetako dohaintzaz gain, 200.000 pezetakoak ziren lurretarako eta 100.000 pezeta makineriarako. Azken proiektu osoa garai hartako 3.000.000 pezetakoa izan zen.

Akordioan ezarri zenez:

- Eskola lanbide heziketarako izanen da beti.
- Salestarrek ez dute inolako loturariik izanen zuzendaritza, administrazio, ikasleen onarpenarekin eta abar, zertarako eta ahal den neurrian pobrenei erantzuna emateko.
- Garraldako bi ikaslek eta bat Aribekoak ostatua dohai nik izanen dute hala eskatzen badute, apaizaren txostena jaso ondoren, ikasleok pobreak izan behar dute



**"Salestarren" Eskola**

arteko ituna sinatu zen. Erranguratsua da gertaera hori zeren eta Salestarren eskolak Nafarroako Lan Eskolak bilhurtu baitziren, Estatuko bertzelako ikastetxeek ez bezalako finantzabideak eta garapen teknologikoak zituztenak. Izen ere, Nafarroako garai hartako administrazioa ohartu zen era horretako escolekin berebiziko garantzia dutela Nafarroako industriaren garapen eta aldakuntzarako eta etorkizuneko zabalkuntzarako.

Ondoren, araututako Lanbide Heziketako ikasketen hainbat plan indarrean sartu ziren, horik eta Ofizialgo eta Industri Maisutza agertu arte, eta ondoren L.H.I. eta L.H.II.: garapenaren eta kultur teknologikoaren adierazgarri dira, eta Iruñean L.H.I. bertze ikastetxe batzuk sorta zituzten hala nola Virgen del Camino, Donapea..., kalitateko L.H. lortzeko irakasleek bultzatuta; klaustroetan oso partehartze garrantzitsua izan zuten salestarren antzinako ikasleek.

Denbora joan denbora etorri, lokalak eta tailerren kokapenak aldatuz joan behar izan ditugu, hezkuntzaren eta teknologiaren aldetik agertzen diren eskakizunetara egokitzeo. L.H.ko eguneko eta gaueko ordutegiak ezarri ziren lana amaitu ondoren haien prestakuntza hobetu nahi zuten langileentzat. H.H.L.ko ikastaroak jarri ziren abian, heziketa iraunkorra eta etengabeko heziketakoak, jarduea eta enpresa berriak sortzeko prestakuntza ikastaroak, teknologia berrietarako egokitzeo heziketa (ordenagailuz lagundutako marrazketa, zenbakizko kontrola, automatismoak, elektronika...). Ikastetxe antzindaria izan da ikasleek enpresetan egiten dituzten praktiken ezarpenean, eta Lan Poltsa sortu eta horri eutsi zaio, baita Eskola-Enpresa departamentua ere.

Gaur egunean, hona hemen ematen diren espezialitateak: Mekanika, Elektrizitatea-Elektronikoa, Arte Grafikoak eta Zurgintza. 900 ikasle matrikulatu dira, D.B.H.n, Lanbide Hastapenean eta erdi mailako eta goi mailako Zikloetan banatuta.

#### GURE ETORKIZUNA

L.H. ezartzean, gai horretan herrialde industrializatuetan dagoen joerarekin identifikazio erranguratsua antzematen da:

Planteamendu horiek etorkizunerako neurri materialak eta antolakuntzarako neurriak hartzera bultzatzen gaitu halako moldez non egituraketak eraginkorrak eta modernoak lortuko baitira, heziketa egokia emateko eta ikasleentzako era egokian:

- Gune zabalak eta aldagariak, L.H. berriaren prestakuntza egiturak berrikusteko sistemetara egokitzeko modukoak.
- Eremuak eta lokalak gehitzea, L.H. berriaren egitura modulararen arabera; izan ere, Adar eta Lanbideetako atal txikietan banatu beharra dakar egitura horrek.
- Teknologia berrietara egokitzea.
- Segurtasun, instalazio, suaren kontrako sistema eta ebakuazio sistemari buruzko araudi berrira egokitzea.
- L.H.ko irakaskuntzak aitzortzeko eta diru publikoarekin laguntzeko baldintza berrietara egokitzea.
- Garraio, irakaskuntza, hezkuntza, aparkaleku, informatika, komunikazio, tailer eta laborategi anitzen sistemaren eskakizunetara egokitzea, L.H.ko egituraketa modularrekin bat etorri.

**Urriaren 22ko 306/2001 Foru Dekretua, NAFARROAKO URREZKO DOMINA SALESTARREN KONGRAGAZIOARI** eman-tea onetsi duena, gure Erkidegoaren goropen ekonomiko, industrial eta sozialean izan duen rol erabakigarriagatik.

#### "SAN JUAN DE LA CADENA" HERRI IKASTETXEA.

#### "LA CADENA" EGUNKARIAREN 50 EDIZIO

"San Juan de la Cadena" ikastetxea Iruñeko Santxo Indartsua kalean dago, Maria Angeles González Gil andreak zuzentzen du eta haren Curriculum Proiektuan eta ikasturte bakoitzeko Urteko Programazio Orokorrean hainbat pedagogi proiektu sartzen ditu, eskola ikasturteetan garatzen direnak. Aipatu egingo ditugu:

Lehen Hezkuntzako Zeramika. Saskibaloiko, areto fuboleko, eskubaloiko taldeak eta abar. Europako Hezkuntza Proiektua, aurten hirugarren ikasturtean dagoena. Ingelesezko zein gaztelaniazko informatika programak. Antolatzeko eta dinamizatzeko bidean dagoen liburutegia. Ingeles eta euskarazko kanpamenduak. **"La Cadena"** eskolako egunkaria, ikasleek eurentzat egina.

Azken hori azalduko dugu, ez hoherena delako, baizik eta etengabe egindako lan handiari esker, **50** aña argitaratzen heldu delako eta zorionak ematea merezi dutelako, argitalpenen **"Urrezko Ezteietara"** iritsi baitira.

Egunkaria 1984. urtean sortu zen 0 alearekin eta, harrezkero, 2002. urterar arte, etengabe argitaratu izan da.

1984. urtetik 1995 ikasturterar arte, 8. mailako ikasleek osatzen zuten erredaktore taldea, eta ikasturte hartan 6. mailako esku utzi zen lan hori Lehen Hezkuntzako ikasle nagusienak zirelako.

18 urteotan aleen edukiak eta irudiak aldatuz joan dira. Azpinarratu behar da ikasleen interesen arabera egiten dela egunkaria eta 95 ikasturterik haurrentzako edukiak zirela gehienbat; erredaktore nagusienek 11 urte berterik ez zuten.

1995-96 ikasturtean hobekuntzak egin ziren eta hizkuntzen atalak ireki ziren: euskara eta ingelesa.

1997-98 ikasturtean, orri-buru finkoa sortu zen eta horrek nortasun handiagoa eman zion aleari.

1998-99 ikasturtean, eta ikasleek hala eskatuta, aurreko azala eta atzeko azala koloretan argitaratu ziren.

1999-00 ikasturtean maketa bat sortu zen alearen bereizgarria izango zena atal guzientzat, eta erredaktoreen txartelak ere sortu ziren.

2000-01 ikasturtean "Mantxeta" egin zen.

Aurtengo 2001-2002 ikasturtean maketazioa hobetu da Quarkx Press jarrita.

Ale bat **egin** baino lehen, **helburu** batzuk proposatzen ditugu, eta nagusienak laburbilduko ditugu. Hizkuntzari buruzko helburuen artean, erran beharra dugu haurrek tailerrean ez dutela zuzenean **prentsa** ikasten, baizik eta jarduera lasai eta interesgarri baten bidez prentsako hitzak ikasten dituzte hala nola: **aurreko azala, atzeko azala, orri-burua, laburpena, editoriala, erreportaria, elkarritzeta, iritzi artikuluak, mantxeta, maketa, e.a....**

Etengabe egindako lana nabarmenduko dugu, garrantzitsua izan baita. Izpiritu kritikoa hobetzea. Gustu ona eta aurkezen ona lantzea. Gainerako ikasleen lanarekiko errespetua lortzea. Irakasleak bertze pertsonekiko harremanak sortzea eta, horien bidez, ikastetxearekiko harremanak. Lan taldeko lan eraginkorragoa lortzea. Familiekiko komunikazioak hobetzea. Haien motibatuta daudenez gero, eskolakideak motibatza eta horien bidez, gurasoak eta irakasleak motibatza.

Gure **metodologia** motibagarria izan da beti, motibazio aktiboa eta ludikoa, zeren eta **eskolaz kanpoko jarduera baita, norbere borondatez** egina, eta ikasle guztiak parte hartzea aukera ematen baitzaie. Lan taldeari emango diogu lehentasuna, beti ere ikasleen interesen arabera, neska-mutilak hain laneko **protagonistak** izan daitezken.

Honelako **antolaketa** dugu: 8. eta 6. mailatik gorako ikasleek osatu dute erredaktore taldea (OHO edo Lehen Hezkuntza), bi taldetan, eta astean bi egunetan lan egin dutenak, **eskolaz kanpoko** ordutegian: ordu batetik ordu

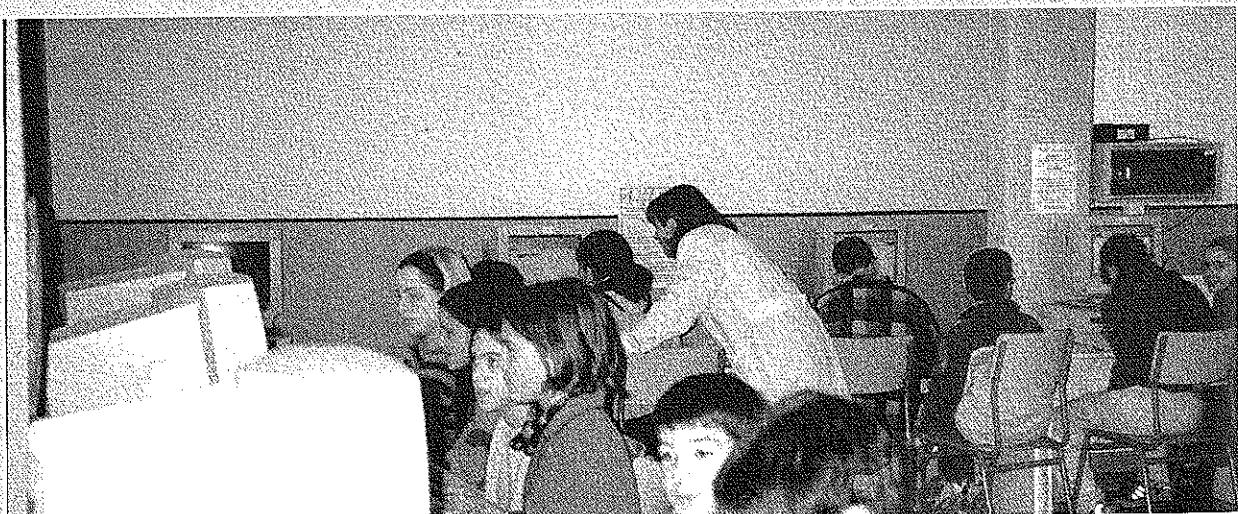
**begiratu, motibazioa eman, zuzenketak egin, animatu** egin behar ditu, sekula ere ez du lanik atzera botako. Elkarrizketa erabiltzeko ahaleginak egingo dira lanen bat argitaratzeko egokia ez bada. Nahikoa pazientzia behar da, baita "denbora galtzen jakin" ere.

Zirriborroak amaitu ondoren eta lanak batuta, taldeak eta eginkizunak berrantolatu behar dira.

Orain mekanografo taldeak ditugu, bertze batzuek haur edo lehen hezkuntzako ikasleen lanak hautatuko dituzte, bertze batzuek maketazioa egingo dute. Maketazioa eskuz egindakoa da erabat. Marrazkia txiki, moztu, itsatsi eta haur bakoitzak bere maketa sortzen du.

Orientalde bat erredaktore taldearen gustuaren arabera sortzen da.

Aurrelik errana dugunez, **maketazioa eskuz** egiten da, zeren eta, maketazioari buruzko oso programa interesarriak bidaude ere, ez baititugu erabili nahi inola ere, ikasleak oso txikiak direlako (11 urte) eta ezin ditzaketelako programa horiek ondo erabili. Beraz, koordinatzialeak



"San Juan de la Cadenas" Herri Ikastetxea

bietara. Gelako ikasleen **%85ek** osatzen izan dute erredaktore taldea. Ikastetxeo gainerako ikasleak laguntzaileak izan dira eta badira, erredaktoreen taldean ezarritako denboran lariak ematen izan dituztenak eta ematen dituztenak. Gurasoek, irakasleek eta ikasle ohiek ere laguntza eman dute. Idazteko lanak lanerako azpitardetan banatzen dira hurbiltsuna, abilezia eta interesen arabera, eta hala agertzen dira azpitildeak: Editorial, Elkarrizketak, Marrazkilariak, Musika, Umorea, Denbora-pasak, Sukaldaritza... e.a.

Atalak desberdinak izan daitezke ale batean eta bestean, zeren eta taldeen kezken araberako gaiak izaten baitira.

Karpeta batzuk irekitzen dizkiegu zirriborroak gorde dituzten, zirriborroak ez dituzte entregatuko harik eta bukatu dituzten arte.

Irakasle **koordinatzialeak lana zuzendu, gain-**

**egin beharko luke lana eta haurren prestakuntzak ez luke tokirik, ez litzateke landuko haurren sormena. Haur horiek ez dira inprimatzialeak izanen.**

Egunkaria idaztea, maketatzea... lan handia dakarrenet gero eta oso denbora gutxi daukagunez gero, alearen hasierako maketa prestatu ondoren, fotokopistegi batera eramateen dugu eta haien aleak ematen dizkigute grapatuta.

**475** aleko tirada aferatzen da hiruhileko bakoitzean (abendua, martxoa eta ekaina) eta honako hauetan banatzen zaizkie: ikastetxeo familia bakoitzari, irakasleen klaustroari, hezkuntza erkidegoko gainerako kideei, gure Erkidegoko eta bertze erkidego batzuetako ikastetxe batzuei eta gure aleetan laguntza eman duten pertsonei.

Alea doakoa da ikastetxeak ordaintzen duelako eta Iruñeko Udalak diruz laguntzen duelako.

Azkenik, eta proiektu honen ebaluazio gisa hauxe errango dugu:

# Ikasgela gobernuaren

- Eskola ikasturite bakoitzean hobekuntzarako proposa-tzen genituenak beti burutu direla.
- Urteotan erredaktore taldeetik iragan diren ikasle guz-tien etengabeko lana nabarmendu behar dela, eta eskolaz kanpoko norbere borondatez egiten den ekin-tza izan arren eta goizeko saioen ondoren nekatuta amaitu arren, ordukotasuna zaindu dute lan saio bakoitzean. Hori nabarmentzeko modukoa da; eskolaz kanpoko hainbat jarduera egiten dituzten haurrek bai-tira.
- Ikerketak eutsi zai oso urritik ekainera, baita jar-duera egiteko duten interesari ere, zeren eta ale guztiak 50-60 orrialde izan baitituzte batezbeste beti.
- Guraso batzuek interesa agertu dute seme-alaben lanagatik eta haien idatzizko lanetan lagundu dute.
- Gure ikasle ohiek ere parte hartu dute zuzenean artikuluak eginez edo zeharka elkarriketak eginez, zeren eta ikasketak bukatu baitituzte eta haien lanbidean edo bertzelako jardueretan nabarmendu baizira.
- Zenbait ikasle chik haien bigarren hezkuntzako eskola berriaren egunkariaren erredaktore taldean jarraitzen dute.
- Gure ikasleak oso trebeak dira elkarriketak edo erre-portaiaik egiten eta egoera bakoitzak eskatzen zuen mailan egon dira.
- Sariren bat jasotzeko bidaiaaren bat egiteko aukera ere izan dute.
- Irakasleen klaustroak ere inoiz laguntha eman izan du ikasturte guzietan egindako lanekin.
- Eta bukatzeko, ebaluazio positiboa eginez, argitalpe-nak **bizirik dirau, hementxe** da eta ikasleek eten-gabe egin izan dute lan **1984tik** hona.

Egunkaria egiten ari garen azken ikasturteotan hain-

batek onartu digu gure lan handia, eta halaxe da harroke-riarik erakutsi gabe. **1985-86** ikasturtean **"Gazteen Prentsaren Elkartearren"** Diploma, gure argitalpena beti izan da eta bada elkarre horretako kide.

**1986-87** ikasturtean **Gazteen Prentsaren Elkartearren** Diploma.

**1987-88** ikasturtean **"Gazteen Prentsaren Elkartearren"** **LEHEN SARIA** eta Diploma.

**1993-94** ikasturtean **Nafarroako Gobernuaren** Eskola Argitalpenen **LEHEN SARIA**.

**1994-95** ikasturtean **Nafarroako Gobernuaren** Eskola Argitalpenen **BIGARREN SARIA**.

**1995-96** ikasturtean **Nafarroako Gobernuaren** Eskola Argitalpenen **HIRUGARREN SARIA**.

Ikasturte honetan bertain **"LA CADENA"** egunkaria-ri buruzko lehen azalpena prestatu genuen "Kirol eta Kultur Topaketen Astean", eta **1985-86tik 96-97ra** izan-dako bereizketak azaldu genituen.

**1996-97** ikasturtean **Nafarroako Gobernuaren** Eskola Argitalpenen **LEHEN SARIA**.

**1998-99** ikasturtean **URREZKO, ZILARREZKO ETA BRONTZEZKO OTSOetara** izendatuak. **BARTZELONAKO PRENTSA KONGRESUAN** izan ginuen.

**1999-00** ikasturtean **URREZKO, ZILARREZKO ETA BRONTZEZKO OTSOetara** izendatuak. **BARTZELONAKO PRENTSA KONGRESUAN** izan ginuen, **"BRONTZEZKO OTSOA"** lortu genuen.

**2000-01** ikasturtean **URREZKO, ZILARREZKO ETA BRONTZEZKO OTSOetara** izendatuak. (**Ezin izan genuen kongresura joan eta lehen saria hutsik gelditu zen**)

**Sinatuta: erredaktoreen taldeko koordinatzaileak, Maribel Alfarok.**



## ELKARBIZITZA ARAZOAK.

Konpostelako Santiago izandako Estatuko XII. Topaketen ondo-rioen 2. Zatia, 2001eko maiatzak).

### Ikastetxeari dagokionez

- Nahiz eta gela toki pribilegiatura izan, ikasleak irakas-learekin dituen harremanei dagokienez, zein ikasleen arteko harremanei dagokienez, harremanon maila kualitatibo horri eusteko mekanismoak jarri behar dira, zentzu hertsian hartutako eskoletatik haratago, halako moldez non irakaslea hezitzalea izango baita eta ikas-leak bere burua ikasletzat hartuko baitu une eta toki guzietan.
- Ikastetxeko elkarbizitzan eragina duen gatazka baten

aurrean, irizpide pedagogikoen bidez irtenbidea bila-tzekeko aukera guziak agortu behar dira gatazka sortu den tokifik ahalik eta hurbilen. Gainera, garrantzitsua da gatazka elkarrekin bizitzen ikasteko aukera bat bihurtzea beti.

- Ikastetxe bakoitzean elkarbizitzaz oztopatzet duten faktore nagusiak antzeman beharko lirateke, horiei buruzko oinarriak izateko eta behar bezala jarduteko. Gehien gertatzen diren zailtasunak edo zailtasunik deigarririk erei buruzko informazio objektiboa izatea, gertatzen diren testuinguruak ezagutzea, zein ikaslek har-tzen duten parte, zein irakasleren, maiatzasuna. Arrazoi posibleak eta aplikatzen ari diren baliabideak aztertea. Nolanahi ere, kritika konstruktiboa eta kritika modu baketsuan onartzea oinarri sendoa da elkar-



bizitzarako, giza taldeen arteko elkarbizitzarako oro har; eta horrek berebiziko garrantzia du hezkuntzaren arloan.

- Injurune fisikoak, jakina denez, giza jokamoldeak bal-dintzatzen ditu nolabait. Ikastetxeen azpiegiturak gu-txieneko baldintza batzuk bermatu behar dira eta bal-dintza horiek zaintzen eta errespetatzen irakatsi..
- Ikastetxeak prest egon behar du inguruko elkarteei eta ekimen sozialiei laguntzeko jarduerak egiteko. Ikasleek eurek elkartea mistoen jarduerak bultzatzea da kontua hala nola auzuneko gazte elkartea, GKE, ... Beste gazte batzuekin harremetan sartzeak elkartasuna adierazteko jarduerak ikastetxeen sartzeak eta kanpo-rako jarduera artistikoak egiteak elkarbizitza hobetuko dute. Ildo horretan, eraginkorra izanen da "gonbidatuak" ikastetxera eramatea ika-sleen ekimenez eta departamentu, tutore eta ikasketa-buruen iritziarekin bat etorri antolaturiko hitzaldi eta bertzelako jardueretan parte hartzea. Azken baten, ika-sleek haien lagunen inguruaren duten bakartzea puskatzea da kontua; lagun inguru horiek, zenbait alditan, murriztegiak izan ohi dira. Zentzu horretan komenigarria da eskolan-ten eta ingurunearen arteko harremetan indartzea, eskola ez dadin gizartearen errerealitatek isolatuta gel-ditu.
- Era berean, eskolako proiektuak honakoei buruzko gaia-ki hartzu behar ditu kontuan: diziplina, ordena, isil-tasuna, arauak errespetatzea, materialak garbitzeko eta zaintzeko ohiturak, zeren eta baliabideak diren aldetik, ezinbestekoak baitira guztion eskubideak eta ongizatea bermatuko duen elkarbizitzarako. Antzeko zerbaite erran beharko litzateke errespetuzko hizkera eta tratutako modu egokiak erabiltzeari dago-kionez.
- Curriculumaren malgutasuna betetzea ezinbesteko da. Ika-sle askorentzat, eta bereziki eskola ibilibidean zaitasun handiagoak dituztenentzat, konpondu behar den arazo nagusia curriculum-eskakizunei dagokiena da. Bigarren hezkuntza nahitaezko hezkuntza bihurtzeak frustazio eta arazo ugari doka-tza, akademi pro-gramen gero eta eskakizun handiagoei arrakastaz aurre egiterik ez duten ika-sleentzat. Ikastetxeek eta irakasleek ez dute beti izaten esperien-tziarik era horretako eska-intza osagarrian, eta admini-strazioak ez du izaten beti baliabiderik curriculum-jarduketa bat aurrera eramateko, ika-sleen aniztasunari nolabaiteko arrakastarekin aurre egiteko modua emango dien jarduketa hain zuzen, eraginkortasun hori lortuko da baldin eta baliabide nahikoak jartzen badira eta ikastetxeko hezkuntza taldeen konpromiso profesionala badago. Argi dagoela dirudi ezen, curriculumaren malgutasunari buruzko gai horri irtenbiderik bilatzen ez zaion bitartean, irtenbide zaila duten elkar-bizitza arazoak izango ditugula diziplina neurri txiki batzuk erabiliz.

- Ikastetxeko elkarbizitzaren arauak etengabe egitea eta lantzea, ez bakarrik etengabe eguneratu behar direla-ko, baizik eta ika-sleei ere aukera emateko arauak ezartzeko orduan.

### Ikasgela

- Ika-sleek, neurri handi batean, haien arteko harremanei esker ikasten dute. Oinarritzko da talde-gelaren dinamika kide guztiak ika-sleek dezaten. Irakasleen eginkizuna ez da, beraz, nahikoa: taldea homogeneoa bada, ika-sleek ez luke aurrerapenik egingo. Horrexegatik dira garrantzitsuak talde-gela eta taldekideen artean ezar-tzen diren harremetan.

Elkarbizitzak aniztasunaren onarpenean izan behar du oinarria; aniztasunari esker, elkarbizitza aberatsa, interesgarria eta onuragarria denontzat. Ikastetxeetan elkarbizitza egokia irakatsi behar da, zertarako eta ika-sleen esparru sozialean, jarrera zuzena izan deza-ten eta giza aniztasunaren aukera handiez balia daite-zen; izan ere haiak dira etorkizuneko pertsona hel-duak.

Eskolak diferentziak desberdintasun ez bihurtzea sai-hestu behar du. Gaur egun talde bereizketa egiteko eta ika-sleek maila akademikoaren arabera taldekatzeko dauden joerek ez diote mesederik ekartzen beharrezko aniztasunari, eta horrek elkarbizitza oztopatzentzat. Talde homogeneoak ez dira mesedegarriak elkarbi-zitzarentzat, adiskidetasunarentzat, laguntasunarentzat, elkartasunarentzat eta bai lehiarentzat.

Oraingo eta etorkizuneko arriskurik handienetako bat saihesteko ezinbesteko tresna izan behar du eskolak: bazterketa soziala.

- Bigarren hezkuntzan eskolak nahitaezkoak izateak errealitye ukaezina du une honetan: DBHko geletan ika-sle talde bat izatea batzuetan ikastetxeak hezkun-tzari dagokionez dituen egungo proposamenekin bat ez datorrena.

Errealitate berri horren aurrean, ez du balio esateak egokitzen edo integratzen ez den ika-sleak alde egitea duela; jarrera horrek bereizketak egiten dituen eskola baztertzailea ekarriko luke. Erantzukizun guztia irakas-leengan jartzeko irtenbideak ere ez dira ez errazak ezta bideragarriak ere.

Aukera koherente bat heziketan ika-sleek jarrera alda-ratzeko ahalik eta jarduera edo ekintza gehien sartzea izango litzateke (eta, beraz, egokitzapena eta integra-zioa lortuko lirateke), eskoletako hainbat arloan, bere-ziki curriculum eta antolakuntzari dagozkienetan, hel-buru hori lortzeko aldaketa batzuk izan daitezkeela kontuan izanik.

- Ikastetxe guztieta Elkarbizitza Batzordeak eratzea gomendatzen da, ikastetxeko elkarbizitza hobetzeko eta indartzeko. Batzorde hori eskolako eginkizunetan inplikatuta dauden sektore guztiak osatu beharko luke-te.

Hezkuntza erkidegoa osatzen duten guztien eskubideak eta betebeharrok behar bezala erabilitzen direla-

oroc

zaintzeaz gain, prebentzio lanak ere lehentasuna izan beharko luke ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako gerterak eta jarrerak saihesteko. Prebentzio lan hori, esate baterako, eginkizun hauetan zehaztu daiteke: urteko elkarbizitza plana berriz aztertzea, tutoreentzako ekintzen plana kasu praktikoekin, familiari laguntzea, asistentzia kontrolatzea, aniztasunaren trataera, e.a.

Elkarbizitza Batzordeak bitartekaritzarako mekanismo azkarrak eta koherenteak izan beharko lituzke, hez-

kuntza alternatiboak hartzeko diziplina espidientera jo behar izan gabe.

- Gurasoentzako prestakuntza ikastaro zehatzak antolatzea proposatzen da (lehia soziala, bitartekaritza, e.a.), batez ere ikastetxeko Elkarbizitza Batzordea osatzen dutenentzat. Bertzalde, maisu-maistra eta irakasleen hasierako prestakuntzan eta etengabeko prestakuntza elkarbizitzako arazoak tratatzeko baliabideak eta estrategiak eman beharko lirateke.

ertso

### ERREFUXIATU EREMUTIK ZANGOTZARA

Hamma Hassana Salek-ek, Saharako hamahiru urteko haur batek, lehen hezkuntzako seigarren mailan ikasten du Zangotzako "Luis Gil" eskolan. Gaur egunean pozik ari da eskolan, kiroltan eta eskolaz kanpoko ekintzetan. Horrek ez du erran nahi zailitasunik ez duela izan eta dela izaten ari... baina aitzina egin baino lehen, non eta zein egorratan jaio zen Hamma.

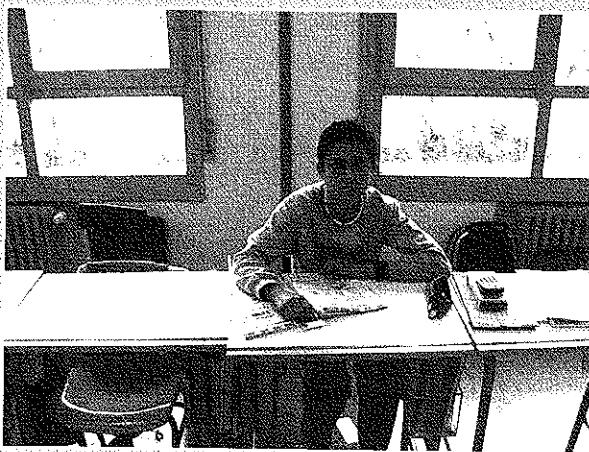
Arjelako Aciun-go errefuxiatu eremuan jaio zen 1988. urtean (Sahara Espainiarreko antzinako erregio baten izena jarri zioten). Haren familian zortzi neba-arreba dira eta bera bosgarrena da. Bi arreba ezkondua ditu eta batek bi seme-alaba ditu. "Jaime"n bizi dira, familia handia hartzan duen denden. Errefuxiatu eremuan bizi zenean, egunero joaten zen eskolara eskola lagunekin. Oinarritzko heziketa jaso zuen, gure eskoletan eman daitekeena baino askoz txikiagoa, zeren eta baliabideak oso urriak baitira eta etxeen ia deus ez dute lantzen.

Zangotza aldeko "Puente Saharaui" GKEk Sahara herriari laguntzen dio, elikagaiak, botikak, eskolako materiala bidaliz eta, batez ere, udan Saharako haurrak gurean hartuta bertzelako bizimoduak ezagutu dituzten eta uda goza dezaten (igerileku, zinema, bizikleta...). Haren herrian osasun baliabide oso urriak dituztenez gero, azterketa medikoak ere egiten zaizkie (entzumea, ikusmena, bihotza...).

Honela hasi zen Hammaren historia gure herrian. 1997an uda igarotzera etorri zen Zangotzara lehenbiziko aldiz. Haur saharar guztiak bezala, herrialdera itzuli zen irailerako erdi alderako. 2000 urtean berriz etorri zen uda igarotzera eta, bidenabar, azterketa medikoak egitera. Familian hartu zuten tutoreek häiekin jarraitzea kome-

ni zela uste izan zuten, osasun arazoak konpontzeko eta eskolara joateko. Hala adierazi zioten aitari eta onartu egin zuen. Matrikula egin eta 2000-2001 ikasturtea hasi zuen lehen hezkuntzako bertze haurrekin "Luis Gil" ikastetxeen.

Eskolako lehenbiziko egunean, ikastetxeko korridoreetan barrrena, ikasleak zein gela egokitu zitzaien begiratzen ari ziren. Hamma udan ezagutu zuen irakaslearen begiradaren atzetik ari zen. Harekin egotea egokifuko zitzaiola uste zuen. Laster konturatuko zen, ordea, bertze irakasle bat izango duela eta hark ezagutu zuena eskolan ere ez zegoela (baxan zegoen). Tutoreek aurkeztu zidaten (Hamma bikoteak eta bera baino nagusiagoak diren bi semek osatzen duten familiar biziko zen). Baino artean dena ez zegoen haren alde. Lehenbiziko harremanak izan genituen. Bosgarren mailako tutorea naiz berriz ere. Hasierako nire irudipenen arabera, oharkabeen ez izateko ahaleginak egiten ditu. Oztopoak gainditzeko boronda te irmoa erakusten du. Gaztelani Aciungo eremuan ikasi zuela dio. Bide luzea duela uste du, baina hasteko elkarri ulertzten diogu. Eskolako hasieran bezalako egoera izan du bosgarren maila osoan eta seigarrenean ere orain artean. Nire ustez, maila ona lortu du hasierako egoerari dagokionez. Eskolaz kanpoko ekintzetan hartu du parte eta lagunei lagundu die. Behin baino gehiagotan oparitu digu haren herrialdeko zerbaiz. Meritura berea izan bada ere, ikastetxeak baliabide guztiak jarri ditu eta tutoreak etxeen asko salatu dira.



Guztioi izenean, egoera zailei aurre egiteko eta bertere ohitura, bizimodu eta adiskidetasuna ulertzeko bertze era batzuetarako egokitzeko ereduia zara, Hamma. Horixe baino ez dut falta esateko. Aurrera eta zorte on!



## SUGERENTZIEN LABURPENA, INSE 2000-2001.

Nafarroako Eskola Kontseiluak, 2001eko abenduaren 20an, Nafarroako unibertsitateko ez den hezkuntza sistemari buruzko hirugarren txostena bukatu zuen.

Une honetan, hura argitaratzeko prozesuan gaude, eta azken dokumentua otsailaren amaieran eskola guztiei bidaliko zaiela uste dugu.

Ondoren, txosten horretan agertzen diren gomendio eta sugerentzia nagusiak bildu ditugu:

- Nafarroako Eskola Kontseiluak dakarren lehen sugerentzia honakoei buruzko da: **Haur Hezkuntza, 0-3 urte bitarteko zikloaren garapena eta Heziketa Berezia.**

Ildo horretan, Nafarroako Eskola Kontseiluak beste behin agertzen du kezka, lehen hezkuntza-ren lehenbiziko atala (0-3 urte) arautu ez dela-ko, Nafarroako Eskola Kontseiluak diktamen egokia egin bazuen ere eta, gainera, atal hori ezartzeko prozesuan bagaude ere. Hortaz, premiazko arauak emateko eskatzen da, beti ere LOGSERen barruan.

Heziketa Bereziari dagokionez, Nafarroako Eskola Kontseiluak berriz ere azpimarratzen du haur hezkun-tzaren 0-3 urte bitarteko-en premiazko arauak egitea eta horiek ezartzea, heziketa berezia behar duten haurrei txiki-txikitik erantzun egokia emateko.

- **Anitzasunaren eta kultur desberdinaren trataera** sistemaren oinarrizko gaietako bi dira. Nafarroako Eskola Kontseiluak balorazio ona egiten du ikasle etorkinak jasotzeko sistema-en egin diren aurrerapenei buruz, eta bereziki horiek eskolatzeko ildo eta orientabide zehatzei buruz ere bai.

Egiaztatu denez, Europako Batasunekoak ez diren ikasleen kopurua handiagoa da herri ikastetxeetan itunpeko ikastetxeetan baino. Desoreka hori honakoak kontuan izanda aztertu behar da, neurri egokia har-tzeko: landa-uneetan eskola-tzeak duen indarra, hirietako kanpoaldeko eta auzuneetako eskolatzea, familien eskaera. Dena dela, ikasle mota hori, altu samarra bada ere, ez da iristen bertze herrialde eta erregioen ehune-koetara. Horren eragina toki jakin batzuetan baino ez da nabaritzen. Erribera aldean alde batetik eta bestetik Iruñea eta haren eskuadlean. Egoera horiek aintzat hartuta, ikaste horiek hezkuntza aldetik behar duten trataera egokia ematea da Nafarroako hezkun-tza sistemaren lehen-tasunetako bat.

Gutxiengo horiek hezkuntza sisteman egoteak kulturen aberastasunarekin, gutxiengo eskuibil-deen errespetuarekin eta abarrekin lotutako gaiak zeharka jorratzen dituen curriculumak eta eskolako ekintzak areagotzea eskatzen du.

Ahalegin berezia egin behar da irakasleen pres-fakun-tzan, eskola eta gizarteko integracioari buruzko esperientziak ikasiz, baita ikasle horien ehuneko altu samarra duten ikastetxeetako irakasleekin egotea ere. Hala ere, eskola integrazio egokia lortzeko, gure ustetan, gutxiengo etniko-eta edo kultur aldetik erraztasunik ez duten talde sozialtako familien ikasleen gehieneko ehunekoa jarri behar da gelako, Espainiakoak zein inmigranteak, heziketa berezia behar dute-nak hain zuzen.

Bertzalde, beste erakunde batzuk inplikatu beharko lirateke hezkuntza administrazioarekiko koordinaturiko jardueren bidez, integrazioa eskolako esparrutik haratago joan dadin.

Hezkuntza eta Kultur Sailari Nafarroako Parlamentuak Bazterketa Sozialaren kontra one-tsitako plana aplika-tzeko eskatzen diogu, baita kultur arteko eskolari buruz Erkidegoetako eta Estatuko eskola kontseiluen XI. Topaketetan (Nafarroa, 2000) proposatu ziren ekimenak aztertzea eta abian jartzea ere.

- Txostenaren berrikuntzetako bat **hezkuntza sistemaren ebaluazioari eta kalitateari** eta ikasleen promozioari buruzko atala izan da. Nazio mailan, batezbeste, lortutako emaitzak baino emaitza hobeagoak aztertuta (pozik gaude hori dela-eta), Nafarroako Eskola Kontseiluak hezkuntzaren kalitatea hobetzen duten beste faktore batzuk ebaluatzea gomen-datzen du, errendimenduez gain.

- **Hizkuntzen eta irakaskuntza artistikoei** buruzko irakaskuntza bereziei dagokienez, Nafarroako Eskola Kontseiluak balorazio ona egiten du urrutiko hizkuntza eskola kopuruak etengabe gora egin duelako, eta baliabide gehiago eta ordutegi gehiago emateko eskatzen du atzerriko hizkuntzak beste behin. Araubide bereziko irakaskuntzei dagokienez, **Hizkuntzen irakaskuntza eta irakaskuntza artistikoei** alegia, Nafarroako Eskola Kontseiluak balorazio ona egiten du, zeren eta urrutiko hizkuntza eskoletako hizkuntzen programetan lan egiten duen ikastetxe kopuruak etengabe gora egin baitu, eta berriz erre azpimarratzen du baliabide eta ordutegi gehiago jarri behar direla atzerriko hizkuntzak ikastetxeetan ikasteko, batez ere bigarren hezkuntzan.

Nafarroako Eskola Kontseiluaren ustetan, lehen hezkuntza ingelesaren errefortzurako gaur egungo programak aurretikoa esperientziez baliatuz jarri behar dira abian, ingelesa hedatu beharreko hizkuntza den ala ez argi azalduko duena, baita ordutegietan, irakasleen plantilletan, e.a. izan diren ondorioak ere. Ikastetxeen curriculumaren eta antolakuntzaren aldetikoa nolabaiteko autonomia eman beharko litzaieke, haren egoera sozialera, hizkuntzaren egoerara, e.a. egoki-  
teko.

Bertzalde, ere horretako programa batek ahalgarin handiak beharko lituzke irakasleen prestakuntzari dagokionez. Izen ere, era askotako presfakuntza baliabideak jarri beharko lirateke, eta programan agertzen direnez gain, bertze batzuk sartu beharko lirateke hala nola atzerriko prestakuntza.

Hori dela-eta, egokia dela dirudi gomendatzea proiektua oro har, ezartzeko prozesua berau abian jartzea bermatuko duen egutegian egitea.

Era berean, "Hizketarako lagunzailea" programa Erkidegoko itunpeko ikastetxeetara zabaltzea deialdi egokiaren bidez.

Azkenik, Nafarroako Eskola Kontseiluak musikaren goi zikloa ezartzea gomendatzen du Nafarroako Foru Erkidegoan.

● **Helduen Heziketari** dagokionez, Nafarroako Eskola Kontseiluak helduentzat arautu gabeko oinarrizko hezkuntza arautzea gomendatzen du.

Aurtengo ikasturtean ere, Nafarroako Eskola Kontseiluak kezka azaldu du **ikasleak talde-  
tan elkartzeko** joera urriagatik eta erakunde-  
etan gutxi hartzen dutelako parte, eta ikasleen implikazioa indar-tzeko eskatzen zaie sektore  
guztiei, haien heziketa prozesuan duen garran-  
tzia dela-eta.

● Eskola sistemaren beste gako bat **Beka eta Laguntzak** dira.

Nafarroako Eskola Kontseiluaren ustetan, kome-  
nigarria da errenta muga igotzea beketarako eta  
eskabideen tramitazioa erraztea. Ikastetxeetako  
Eskola Kontseiluek jarrai dezatela bizkor lan  
egiten eta lagunza emateko, baina horrek ez du  
esan nahi bekak emateko egiaztapenak ea kon-  
trola gutxitzen direnik.

Nafarroako Eskola Kontseiluak balorazio ona  
egiten du liburuak eta eskolako materiala eros-  
teko Nafarroako Gobernuak egin duen deialdia.  
Hezkuntza, Kultura eta Kiroletako Ministerioaren  
deialdiarekin batera, beharrezkoa zaien famili-  
iek dohainik eros ditzakete testu liburuak.

Laguntzak hobetu hedatu eta eskabideak eska-  
tzen diren agiriak murriztu behar direla uste du,  
zertarako eta ahalik eta familia gehienek esku-  
ratu ditzaten laguntzak horiek, beharrizan han-  
diena duten familiek eskura ditzaten. Hortaz,  
eskabide bikoitzik ez luke egon behar.

Nafarroako Eskola Kontseiluak ikastetxeetan sis-  
tema baten ezarpenari buruzko azterketa bat  
egitea aholkatu dio Hezkuntza eta Kultur Sailari,  
liburuak eta eskolako materiala doan izan daite-  
zen.

● **Giza Baliabideei** dagokienez, oso balorazio  
ona egiten du Nafarroako Eskola Kontseiluak  
lortutako akordioei buruz. Izen ere, 1993. urte-  
tik hona, LOGSE ezartzeko bidea eman diote  
Nafarroako Foru Erkidegoari, giro lasaien eta  
adostasunean. Kalitate maila, gainera, nahikoa  
ona zenbatu daitezkeen adierazle ei dagokie-  
nez.

Azken itun horretatik, honako hauek eman zaien  
bultzada handia nabarmendu nahi du  
Nafarroako Eskola Kontseiluak: ingelesa ikastea-  
ri/irakasteari, ikasle etorkinei hezkuntzaren  
aldetik eman zaien lagunza eta, oro har, ego-  
era ekonomiko zailean dauden ikasleei, informa-  
zioaren eta komunikazioaren teknologia berrien  
ezarpenari eta azkenik irakasleen prestakun-  
tzari.

● **"Hezkuntzaren kalitatea eta itunpeko  
irakaskuntzaren sektorearen lan bal-  
dintzak etengabe hobetzeko akordioa"** ri-  
dagokionez, oso akordio garrantzitsua da hez-  
kuntzaren administrazioak Nafarroako itunpeko  
irakaskuntza pribatuarekin dituen harremaneta-  
rako eta antolakuntzarako..

Itun horretan ezarritako hobekuntzak zehaztu  
gabe, Nafarroan sinatutako lehen akordio oro-  
korra dela esan behar da, eta haren negozia-  
zioan ordura arte administrazioaren beraren  
arauak zirenak negoziatzeko gaiak bihurtu dira.  
Hori guztia dela-eta, lan ildo horri eustea pro-  
posatzen dio Eskola Kontseiluak administrazioa-  
ri, patronalarekin eta sindikatuekin izango diren  
negoziazioetan oinarrituta eta erkidego honen  
hezkuntza sistemaren etengabeko aurrerapena  
chalbidetuko duena.

● **Administrazio eta zerbitzuetako per-  
sonalari** dagokionez, Nafarroako Eskola  
Kontseiluak itunpeko ikastetxeen administrazio  
eta zerbitzuetako personalaren ahalik eta gas-  
tuen kopururik zehatzena emateko eskatzen dio  
hezkuntzaren administrazioari, zertarako eta  
kostu hori Nafarroako Aurrekontu Nagusien

"bestelako gastuak" partidan sartzeko

Kontseilu honek ezinbestekotzat jotzen du, hezkuntza sistemaren kalitatea bermatzeko, administrazioak arreta egokia ematea administrazioa zerbitzuko pertsonalari, baita egiten duten lanaren onarpena soziala ere.

- **Irakasleen heziketarako programak.**

Nafarroako Eskola Kontseiluak gomendatu duenez, ikastetxeen barne ebaluaziorako prozesuak lantzeko jarduerei eutsi beharko litzaieke, azken urteotan egin izan den moduan, eta, hala, prozesu horiek hobetzeko planak ere egin beharko lirateke.

Era berean, ikastetxeetan bertan gaur egun egiten diren jarduerak indartzea gomendatzen du: mintegiak, moduluak, informazio saioak, ikastaroak, aholkuak, e.a., irakaskuntzan duten lanari buruzko gogoeta sakonagoa egiteko modua emango dien prestakuntza gisa.

- **Ikastetxeetako Gobernurako eta parte hartzeko Organoei** dagokienez, Nafarroako Eskola Kontseiluak sustapen kanpainak egitea gomendatzen du hezkuntza erkidegoko sektore desberdinak parte har dezaten, bai gobernu organoak hautatzeko, bai horren funtzionamenduan. Era berean, azpimarratu behar da Eskola Kontseiluek egiten duten lanaren onarpen soziala, eta hala ikastetxeen demokrazia sendoago egiten dute.

Ikastetxe guztientzako hauteskundeak egun berean egitea gomendatzen da.

- Azkenik, Nafarroako Eskola Kontseiluak harridura azaldu nahi du **Elkartea eta Federazioentzat** aurrekontuetan ezarritako kopuruak behera egin dutela ikusita; aurreko ekitaldian baino %25 gutxiago, eta 2000ko ekitaldiko kopuruak eguneratuta berreskura-tzeko eskatzen du...

- Nafarroako Eskola Kontseiluaren ustetan, ikastetxeeko **eskolaz kanpoko ekintzek** koherenzia izan behar dute hezkuntza projektuareniko; Eskola Kontseiluaren babes pean egon behar dute eta haren kontrol eta ebaluazioaren pean, eskola osatzen duten guztiek gizarteratzeko eta integratzeko osagai gisa.

- Unibertsitatekoak ez diren irakaskuntzetan ematen den **euskara** dagokionez, hizkuntza eredu desberdinak dituzten ikastetxeetan jarduketak egiteko programa zehatzak egin eta elkarbizitzarako eta integratzarako gutxieneko adostasunak behar direla uste du Nafarroako Eskola Kontseiluak.

Nafarroako Eskola Kontseiluak irakaskuntzako B eredu berri bat diseinatzeko ere eskatu du, elebitasuna eta elkarrenganako errespetua eta onarpena susta ditzakeela uste baitu.

Era berean, Nafarroako Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe guztietan ikasle batzuei euskara ematen zaienean bertzeei zer ematen zaien eta orduak banatzeko erari buruzko azterketa bat egiteko eskatu du. A eta G ereduak ematen duten eta alde euskalduneko A ereduan euskarazko irakaskuntzatik ikasleak salbuetsita dituzten ikastetxeetan. Azterketa hori proposamen argi eta zehatzkin osatu beharko litzateke. Horretarako, azterketa hori 2002/2003 ikasturterako Ikuskaritza Zerbitzuaren Jarduketa Planean sartza gomendatzen da.

Bertzalde, euskarazko irakaskuntzan aritzeko ikasleen beharrizanak beteta daudela kontuan izanik, Nafarroako Eskola Kontseiluak lanean ari den irakasleen borondatezko birziklatzeari eustea gomendatzen du, baina haien sarrera, iraupena eta irteeraren baldintzak berraztertuta, baita lege aldetik euskarri zabal eta osotuagoa izan beharko luketen konpromisoak ere. Iazko ikasturtean Nafarroako Gobernuaren pentzura birziklatu diren irakasleek 10 urte egin behar izan zitzuten gutxienez euskarazko irakaskuntzan.

Azkenik, Nafarroako Eskola Kontseiluak balorazio ona egiten du euskarako jarduera osagarriei eta eskolaz kanpoko ekintzei buruz, baina horiek berrikusteko eta modernizatzeko aholku ematen du ikus-entzunezkoak eta baliabide informatikoen bidez, beti ere informazioaren gizarte berriaren baitan.

- **Eskola zerbitzuak.**

Nafarroako Eskola Kontseiluaren ustetan, beharrezkoa da eskolako jantokietako zaintzaileen prestakuntza eta eginkizunak berriz aztertzea eta egungo ratioak hobe-tzea.

- **Finantzabideak eta aurrekontuak.**

Nafarroako Aurrekontu Orokoren hezkuntzan egindako gastu publikoari dagokionez, Nafarroako Eskola Kontseiluak ikusi duenez, gastu horrek etengabe egin du behera azken bost urteotan BPGri dagokionez; gastu hori berreskuratzea proposatu du.

Horretaz gain, hezkuntzaren administrazioak ikastetxeen inbertsio, gastu eta itunpeko ikastetxeen dirulagun-tzen kontrola bermatu behar duela ulertzen dugu, halako moldez non indarreko legeria beteko baita kasu guztiefan.

# editor

## HERRIKO: ZER DUGU EGITEKO GURASOOK IKASTETXEETAN?

Gurasoak gara lehenengoak, zuzenbidez, gure seme-alabak heztek eta haiei balioak transmititzeko, eta profesionalek laguntza ematen digute gure seme-alabak hezten eta haien heziketa osatzeko kontzeptuak transmititzeko lanean.

Une honetan gero eta sarriago entzuten dugu hezkuntzaren kalitateari buruz hitz egiten, eta zenbait ikastetxetan urratsak egiten ari dira ildo horretan. Egoera horretan, ezinbestekoa da familien partehartza eskoletan, proiektu beraean baikaude.

Gainera, gure seme-alabak ez daude bakarrik eskolan, beste haur batzuekin baizik, ikasle guztiak desberdinak dira eta haien arteko harremanek eragina dute haurrengan. Hori dela-eta, ardura digu jakiteak taldearen eta gelaren arteko harreman horiek nolakoak diren, taldearen eta tutorearen arteko harremanak eta ondoko gelarekiko harremanak, e.a. Eta ikastetxearekin ditugun harremanak nolakoak diren ikusten hasten gara, zein informazio heltsen zaigun, tutorearekin eta gainerako irakasleekin ditugun harremanak, ... Hori guztia oso garrantzitsua da gure seme-alabentzat, guretza eta ikastetxearentzat.

Eta eskolaz kanpoko ekintzak antola ditzakegu, eta ikastetxearen jaia antolatzeko laguntza eman. Beharbada zalantzan jarriko dugu gehiago ezin egin ote dezakegan... Parte hartzeko beste toki bat dagoela deskubritzen dugu, eskola zuzentzen dute organo elkargokideak daudela, gure artean egin beharreko agiri batzuk daudela: ikastetxearen Hezkuntza Proiektua, Barne Araubidea, Urteko Programazio Orokorra, ikastetxearen Hezkuntza Proiektua, Barneko Araubidea, Urteko Programazio Orokorra, ikastetxearen ekintzak zuzentzen dituztenak,

Eskola Kontseiluan onesten direnak eta gure ordezkarien partehartza dutenak... Zeren eta legeriak parte hartzeko toki bat eman baitigu ikasleen gurasooi ikastetxeen kudeaketan parte hartzeko Hezkuntza Erkidegokoak garen aldetik. Eta gurasoak talde gisa hartzen ditu, "Elkartea" gisa; hori oso garrantzitsua da guretza, zeren eta bere kabuz dabilenak bere burua ordezkatzen baitu, eta Elkartearren bidez ikasle guzien alde egiten dugu lan. Eta Elkartearren talde lanetik eta gogoetatik ekimenak eta jarduerak proposatzen baititugu, ondoren erabakiak hartzen diren tokietan agertazarazteko. Eta pixkanaka-pixkanaka geure jokamoldoa islatzen dugu ikastetxeen, eta suertatzen diren beharrizan zehatzei erantzuna ematen ari gara.

Herriko elkarteak berriki egin du "Kulturen arteko topaketak eta inmigrazioa. Eskolako errealitytea eta familiien ikuspegia" jardunaldia eta altera diren ondorioen artean, gurasoen elkartetan familiek duten inplikazioa handitzeko beharra nabarmendu da, heldu berri diren familiena ere bai, eta elkarre horien bidez, ikastetxeen kudeaketan. Era berean, egiaztatzen ahal izanen dugunez, familiek zaitasunak dituzte parte hartzeko zuzendarri taldeak eta irakasleek haien partehartza bultzatzeko konbentzimendua izan ezean.

## CONCAPA: "FAMILIEN PARTEHARTZEA ESKOLETAN"

LODE eta LOGSE legeak onesteak ikuspegi berria eman zien ikastetxeetan ematen den hezkuntzari eta kudeaketari. Izen ere, aukera ematen diente ikasleen gurasoei ikastetxearen eginkizunetan parte hartzeko, modu zuzen eta demokratikoan.

Ikastetxeen kudeaketa organoan har dezakete parte, eskola kontseiluan hain zuzen, eta kontseilu horretan hezkuntza erkidegoa osatzen duten gainerakoen ordezkaritzaz izaten da: irakasleak, ikasleak eta eskolako zuzendaritzaz.

Nahiz eta egungo arauak ikastetxeen kudeaketan parte hartzeko aukera ematen dien gurasoei, eskola kontseiluetarako haueskundeek argi erakusten dute familiek interes gutxi dutela eskolako zereginetan aritzeko.

Bitxoa iruditzen zaigu orain azalduko duguna. Izen ere, eskola kontseilua lehenbiziko aldiz hautatzen denean,

*eskolarra*